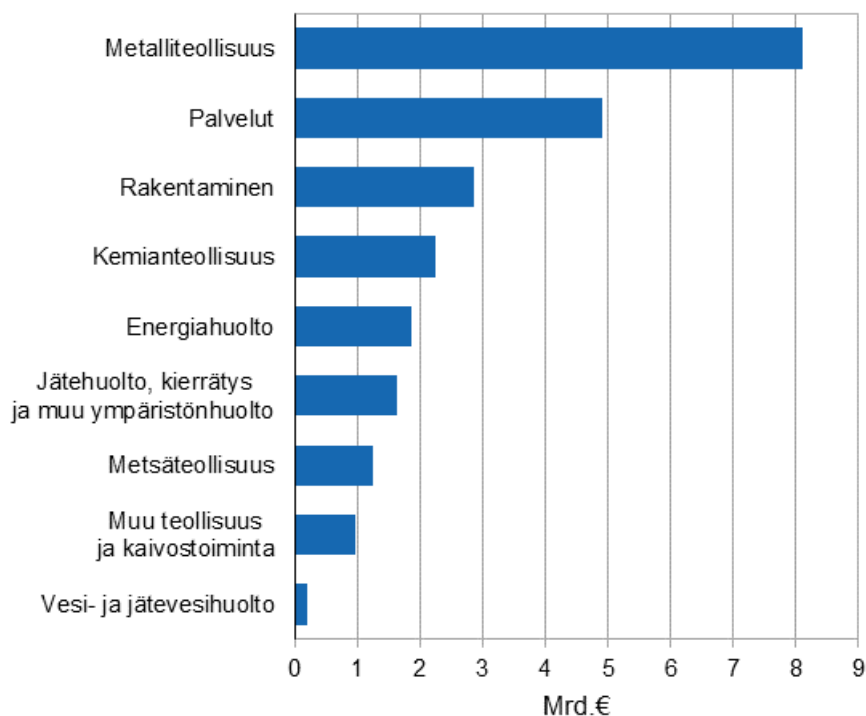

Ympäristöliiketoiminta 2013

Ympäristöliiketoiminnan liikevaihdossa pientä kasvua vuonna 2013

Ympäristöliiketoiminta kasvoi hieman vuonna 2013 edellisvuoteen verrattuna. Ympäristöliiketoiminnalla tarkoitetaan liiketoimintaa, joka liittyy ympäristön pilaantumista estävään tai luonnonvaroja säästävään tuotantoon. Ympäristöliiketoiminnan yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2013 oli 24 miljardia euroa, josta teollisuustoimialojen osuus oli vähän reilu puolet. Ympäristöliiketoiminnan tuotantorakenteessa tapahtui pientä muutosta edellisvuoteen nähden, vuonna 2013 ympäristöliiketoiminnan tuotanto väheni teollisuustoimialoilla mutta kasvoi rakentamisessa sekä palvelutoimialoilla. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen ympäristöliiketoimintatilastoon.

Ympäristöliiketoiminnan liikevaihto toimialoittain vuonna 2013

Teollisuustoimialojen ympäristöliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2013 oli yhteensä 12,6 miljardia euroa. Vientiin tästä meni 61 prosenttia. Ympäristöliiketoiminta työllisti näillä toimialoilla vuonna 2013 noin 39 000 henkeä. Suurin ympäristöliiketoiminnan tuottaja ja työllistäjä oli metalliteollisuus. Teollisuustoimialojen ympäristöliiketoimintaan kuuluu esimerkiksi materiaali- ja energiatehokkuutta edistävien koneiden, laitteiden ja komponenttien valmistusta, kierrätysmateriaalien hyödyntämistä tuotannossa sekä uusiutuvan energian tuotantoon liittyvien tuotteiden valmistusta. Lisäksi tähän kuuluu edellä mainittujen tuotteiden asentamista, huoltoa ja ylläpitoa.

Palvelualoilla ympäristöliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2013 oli 4,9 miljardia euroa ja työllisyys noin 29 000 henkeä. Palvelualojen ympäristöliiketoiminnan vuoden 2013 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia edelliseen vuoteen nähden, sillä tilastovuotta 2013 koskeva kysely kattoi aiempaa laajemmin kaupan alan toimialoja. Palvelualojen ympäristöliiketoiminta kattaa esimerkiksi tutkimus-, konsultointi- ja suunnittelupalveluita. Lisäksi kaupan alan ympäristöliiketoimintaa on muun muassa romun keräys ja jatkokäsittely uusioraaka-aineiksi sekä myytävien LVI-laitteiden asentaminen ja huolto.

Rakentamisen toimialoilla ympäristöliiketoiminta kasvoi vuonna 2013 edellisvuoteen nähden. Vuonna 2013 ympäristöliiketoiminnan liikevaihto näillä aloilla oli yhteensä 2,9 miljardia euroa ja työllisyys noin 14 000 henkeä. Rakentamisessa ympäristöliiketoiminnaksi laskettavaa tuotantoa on lähinnä energiatehokkuuteen liittyvä toiminta, kuten matalaenergiarakentaminen, energiatehokas korjausrakentaminen sekä eristeiden, lämpöpumppujen ja LTO-ilmanvaihtolaitteiden asennus ja huolto.

Vesi- ja jätevesihuollon, jätehuollon ja materiaalien kierrätyksen toimialojen tuotanto voidaan pääosin laskea ympäristöliiketoiminnaksi. Ympäristöliiketoiminnan yhteenlaskettu liikevaihto näillä aloilla vuonna 2013 oli 1,8 miljardia euroa. Ympäristöliiketoiminnan työllisyys samana vuonna oli noin 5 000 henkeä. Näiden alojen ympäristöliiketoiminnan vuoden 2013 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia edelliseen vuoteen nähden, sillä eri vuosien luvut perustuvat eri lähdeaineistoon.

Energiahuollossa ympäristöliiketoiminnaksi lasketaan uusiutuvan energian tuotanto, joka liittyy sähkön ja lämmön tuotantoon. Lisäksi mukana on erillinen biokaasun tuotanto. Vuonna 2013 ympäristöliiketoiminnan liikevaihto energiahuollon toimialalla oli yhteensä 1,9 miljardia euroa ja työllisyys noin 2 000 henkeä. Energiahuollon ympäristöliiketoiminnan vuoden 2013 luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia edelliseen vuoteen nähden, sillä eri vuosien luvut perustuvat eri lähdeaineistoon.

Suomessa ympäristöliiketoimintatilasto julkaistaan nyt viidettä kertaa. Muuttuneista rajauksista ja osin muuttuneista lähdeaineistoista johtuen tämän julkaisun tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisten vuosien tietojen kanssa.

Ympäristöliiketoiminnan tilasto lisättiin EU:n ympäristötilinpitoasetukseen kesäkuussa 2014 (N:o 691/2011 ja 538/2014). Asetus velvoittaa EU:n jäsenmaita tuottamaan ja toimittamaan EU:lle ympäristöliiketoimintaan liittyvät tilastotiedot asetuksen mukaisina tilastovuodesta 2014 alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomessakin ympäristöliiketoimintatilaston rajaukset, luokitukset, tilastointimenetelmät sekä aineisto tulee muuttumaan jonkin verran tilastovuodesta 2014 alkaen. EU-asetuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa jäsenmaiden tilastotuotantoa ja saada tilastoista jatkossa entistä vertailukelpoisempia.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ympäristöliiketoiminta toimialoittain 2013.....4

Laatuseloste: Ympäristöliiketoimintatilasto.....5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Ympäristöliiketoiminta toimialoittain 2013

Toimiala (TOL2008)	Työllisyys (htv)	Ympäristöliike-toiminnan liikevaihto (milj. €)	Ympäristöliike-toiminnan vienti (milj. €)	Ympäristöliike-toiminnan osuus toimialan kokonais-liikevaihdosta (%)
B + C Teollisuus	38 941	12 574,1	7 687,7	9
16 - 17 Metsäteollisuus	3 388	1 252,7	371,6	5
19 - 22 Kemianteollisuus	2 643	2 236,2	1 574,7	9
24 - 30, 33 Metalliteollisuus	29 374	8 117,9	5 561,0	12
07 - 15, 18, 23, 31 - 32 Muu teollisuus ja kaivostoiminta	3 536	967,3	180,4 ¹⁾	5
D Energiahuolto	1 948	1 859,7	408,0	15
E Vesi- ja jätehuolto	5 151	1 813,5	401,7	87
36 - 37 Vesi- ja jätevesihuolto	686	187,9	0,1	56
38 - 39 Jätehuolto, materiaalien kierrätys ja muu ympäristönhuolto	4 465	1 625,6	401,6	93
F Rakentaminen	13 815	2 866,1	..	10
G - N Palvelut	28 714	4 904,6	777,0	2
Yhteensä	88 569	24 018,0	..	6

.. = Tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen.
Lähde: Teollisuustuotanto-tilasto, yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto, sähkön ja lämmön tuotanto -tilasto, ympäristöliiketoiminta 2013 -kysely.

1) Tieto epävarma. Variaatiokerroin ylittää arvon 20

Laatuseloste: Ympäristöliiketoimintatilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Ympäristöliiketoimintatilasto kuvaa Suomessa harjoitettua ympäristöön liittyvää liiketoimintaa.

Tilastoaineiston käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt, koska aineisto sisältää yritystasolla liiketoimintaa kuvaavia tietoja. Aineistosta laaditut tilastot ovat julkisia, kuitenkin sillä rajoituksella, ettei niistä voida päätellä yksittäisen yrityksen tietoja.

Tilastotiedot julkaistaan Tilastokeskuksen Internet-sivuilla sekä toimitetaan Euroopan unionin tilastovirasto Eurostatille. Tietoja käytetään myös ympäristöliiketoiminnan laajuutta ja sen eri muotoja kuvaavissa selvityksissä ja tutkimuksissa. Tietojen käyttäjiä ovat esimerkiksi Suomen julkinen hallinto, elinkeinoelämä ja tutkimuslaitokset.

1.2 Käsitteet ja luokitukset

Ympäristöliiketoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka liittyy ympäristön pilaantumista estävään tai luonnonvarojen säästävään tuotantoon. Ympäristöliiketoiminta voi olla tietyn yrityksen pää- tai sivutoimintaa. Ympäristöliiketoiminta ei ole oma toimialansa, vaan tuotanto on hajautunut useaan eri toimialaluokkaan.

Ympäristön pilaantumista estävä tuotanto voi sisältää tuotteita, tekniikoita tai palveluita jotka kohdistuvat ilman, maaperän ja veden vaurioihin sekä jätteisiin, meluun, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonmaisemiin liittyviin ongelmiin. Tällainen tuotanto voi olla mittausta, seuranta, ennaltaehkäisyä, käsittelyä, korjaamista, tutkimusta, kehittämistä, viestintää tai näihin liittyvää toimintaa.

Luonnonvarojen säästävä tuotanto voi sisältää tuotteita, tekniikoita tai palveluita, jotka kohdistuvat luonnonvarojen säästämiseen ja niiden tehokkaaseen käyttöön joko tuotantoprosessissa tai käyttöprosessissa. Tällainen tuotanto voi olla mittausta, seuranta, ennaltaehkäisyä, käytön vähentämistä, uudelleenkäyttöä, kierrätystä, korjaamista, entiselleen palauttamista, tutkimusta, kehittämistä, viestintää tai näihin liittyvää toimintaa.

Luokituksina tässä tilastossa käytetään Tilastokeskuksen toimialaluokitusta (TOL2008) kansainvälistä ympäristöliiketoiminnan tuoteluokitusta, jossa tuotanto jaetaan ympäristönsuojeluun (CEPA, Classification of Environmental Protection Activities) ja luonnonvarojen hallintaan (CReMA, Classification of Resource Management Activities).

1.3 Lait ja asetukset

Tilaston tiedonkeruun perustana on Tilastolaki (N:o 280/2004, lain muutos N:o 361/2013).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastovuotta 2013 koskeva tilasto kattaa toimialaluokituksen mukaiset pääluokat B – N, jotka sijoittuvat kaivostoiminnan ja louhinnan, teollisuuden, energiahuollon, vesi- ja jätehuollon, rakentamisen sekä palveluiden toimialoille. Tiedonkeruun aineistolähteinä olivat rekisteriaineistot sekä kyselytutkimus.

Energiahuollon (D 35), vesi- ja jätevesihuollon (E 36 – 37) sekä jätehuollon ja materiaalien kierrätyksen (E 38 – 39) toimialojen aineisto kerättiin rekisteripohjaisena. Aineisto perustuu teollisuustuotanto-tilaston, yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston sekä sähkön ja lämmön tuotanto-tilaston tietoihin. Tilastoon mukaan tuleva aineisto rajattiin koskemaan yrityksiä joiden vuosiliikevaihto oli yli 0,5 miljoonaa euroa sekä henkilötyövuosimäärä yli 0,5 (D35 toimialan osalta vain ensimmäinnettä rajaus).

Kaivostoiminnan ja louhinnan (B 07 – 09), teollisuuden (C 10 – 33), rakentamisen (F 41 – 43) sekä palveluiden (G 45 – N 82) toimialojen aineisto kerättiin kyselyn avulla. Kyselyn perusjoukon ja otoksen määrittely sekä taustatiedot perustuivat teollisuustuotanto-tilaston sekä yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilaston tietoihin. Kyselyyn poimittiin kaikki vuosiliikevaihdoltaan 50 miljoonaa euroa ylittävät yritykset sekä otos niistä yrityksistä, joiden vuosiliikevaihto oli yli 0,5 miljoonaa euroa mutta alle 50

miljoonaa euroa. Kyselyn otos tehtiin ositteisella otanta-asetelmalla. Tilastovuotta 2013 koskeva kysely lähetettiin yhteensä 1487 yritykselle.

Kyselyyn pystyi vastaamaan internetissä olevalla sähköisellä lomakkeella yritysten postitse saamalla käyttäjätunnuksilla ja salasanoilla. Kyselyyn oli myös mahdollista vastata paperilomakkeella. Sähköisten vastausten osuus oli 96 prosenttia. Tiedonantajien vastausrasitteen pienentämiseksi kyselyssä tiedusteltiin vain sellaisia tietoja joita ei muista tietolähteistä saatu selvitettyä.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Kyselyn vastauskato oli 21 prosenttia. Saadut vastaukset korotettiin yksinkertaisella Horwitz-Thompson -estimaattorilla. Menetelmässä korottaminen tehdään ositekohtaisesti perusjoukon yritysten ja kyselyyn vastanneiden yritysten suhteella. Kyselyn otantapohjaisuudesta johtuen tietoihin liittyy myös tilastollisia epävarmuustekijöitä. Tilaston tietojen oikeellisuutta ja epävarmuutta arvioidaan variaatiokerroin avulla. Variaatiokerroin määrittää havaintoarvojen suhteellisen hajonnan eli sen kuinka monta prosenttia havaintoarvojen keskihajonta on havaintoarvojen keskiarvosta. Liitetaulukoiden solut, joissa havaintoarvon variaatiokerroin ylittää 20 prosenttia on merkitty yläindeksillä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ympäristöliiketoimintatilaston ensimmäinen vuosijulkistus oli tilastovuotta 2009 koskenut pilottitilasto. Tilasto on jatkossakin tarkoitus julkaista vuosittain. Lopulliset tiedot julkistetaan noin 12 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastotiedot julkaistaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirasto Eurostatille.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilaston kokoamisessa noudatetaan EU:n tilastovirasto Eurostatin antamia ohjeita ja suosituksia. Suosituksissa kuitenkin painotetaan ympäristöliiketoiminnan määrittelyä kansallisten olosuhteiden mukaan. Kussakin maassa tarkoitus on laskea mukaan myös sellaisten tuotteiden ja palvelujen tuotanto, jotka ovat kansallisessa mittakaavassa tarkasteltuna keskimääräistä ympäristöystävällisempiä tai materiaali- ja energiatehokkaampia kuin muut vastaavat tuotteet. Koska keskimääräinen vaihtelee ajassa ja eri maiden välillä, eivät kaikkina aikoina ja kaikissa maissa juuri samat tuotteet tule tilastoitaviksi.

Suomessa ympäristöliiketoimintatilasto julkaistaan nyt viidettä kertaa. Muuttuneista rajauksista johtuen tämän julkaisun tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisten vuosien tietojen kanssa.

Ympäristöliiketoiminnan tilasto lisättiin EU:n ympäristötilinpitoasetukseen kesäkuussa 2014 (N:o 691/2011 ja 538/2014). Asetus velvoittaa EU:n jäsenmaita tuottamaan ja toimittamaan EU:lle ympäristöliiketoimintaan liittyvät tilastotiedot asetuksen mukaisina tilastovuodesta 2014 alkaen. Tämä tarkoittaa sitä, että Suomessakin ympäristöliiketoimintatilaston rajaukset, luokitukset, tilastointimenetelmät sekä aineisto tulee muuttumaan jonkin verran tilastovuodesta 2014 alkaen. EU-asetuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa jäsenmaiden tilastotuotantoa ja saada tilastoista jatkossa entistä vertailukelpoisempia

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastoon liittyvät käsitteet, määritelmät ja rajaukset on kirjattu Eurostatin ympäristöliiketoimintaa koskevaan käsikirjaan, joka on vuodelta 2009.

Suomessa ympäristöliiketoimintatilaston vuosituotanto alkoi tilastovuodesta 2009. Kansallista aikasarjaa ei ole tilastotiedoista vielä saatavilla. Koska kyselyn perusjoukko on tarkentunut edellisiin julkaisuihin nähden, eivät tämän julkaisun luvut ole kaikilta osin vertailukelpoisia aiempien julkaisujen kanssa.

Suomessa on aikaisemmin tehty ympäristöliiketoiminnasta kaksi erillisselvitystä, koskien tilastovuosia 1998 ja 2003. Nämä eivät kuitenkaan ole vertailukelpoisia tämän tilaston tietojen kanssa, koska käsitteet ja määritelmät ovat muuttuneet.

EU:n ympäristötilinpitoasetus tulee jatkossa muuttamaan ympäristöliiketoiminnan tilastoa entistä vertailukelpoisemmaksi niin eri maiden kuin eri vuosien välillä.

Lisätietoja

Annika Miettinen 029 551 2747

Jukka Muukkonen 029 551 3224

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

ymparistoliiketoiminta@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Ympäristöliiketoiminta 2013, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

---

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi*

ISSN 1799-4047 (pdf)

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*